

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2024 m. balandžio 8 d. Nr. 21RE3-34 (AG3-26/27-2024)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Giedriaus Jakubėno (posėdžio pirmininkas), Vaidos Jokubauskaitės, Ramintos Ramanauskienės ir Svetlanos Sinkevičienės (pranešėja),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo X. Y. skundą atsakovei Šiaulių miesto savivaldybės administracijai dėl neveikimo neatsakant į 2024 m. sausio 16 d. pateiktą X. Y. pretenziją.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjas X. Y. (toliau – ir Pareiškėjas) Komisijos 2024 m. kovo 1 d. skundu (toliau – ir skundas) „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos neveikimo į 2024-01-16 d. pateiktą Pretenziją, dėl neteisėtai renkamų mokesčių už automobilių parkavimą išnuomotame žemės sklype“ prašo įpareigoti Šiaulių miesto savivaldybės administraciją (toliau – Atsakovė) pašalinti padarytą pažeidimą – nutraukti rinkliavos už automobilių parkavimą (*duomenys neskelbtini*), Šiauliuose, išnuomotame žemės sklype rinkimą.

Skunde nurodyta, kad 2023 m. gruodžio 20 d. Pareiškėjas raštu kreipėsi į Šiaulių miesto parkavimo rinkliavos administratorių UAB „Šiaulių gatvių apšvietimas“ (toliau – Rinkliavos administratorius), kuris, Atsakovės nurodymu, vykdo vietinės rinkliavos už automobilių parkavimą surinkimą. Pretenzijoje buvo nurodyta, kad mokestis už automobilių parkavimą (*duomenys neskelbtini*), Šiauliai, esančiame sklype buvo renkamas neteisėtai. Rinkliavos administratoriui buvo pateikti duomenys, kad dėl šio valstybinio žemės sklypo (toliau – sklypas) nuomos tarp Pareiškėjo ir Nacionalinės žemės tarnybos yra sudaryta ir galiojanti sutartis. Šia Pretenzija Pareiškėjas reikalavo panaikinti priimtus sprendimus dėl skirtų baudų už automobilio parkavimą šiame nuomotame sklype.

Rinkliavos administratorius 2024 m. sausio 9 d. pateikė Pareiškėjui atsakymą Nr. 2024-SR-10, kuriame nurodė, kad nepanaikins sprendimo ir toliau rinks rinkliavas bei skirs baudas už automobilių parkavimą, nes ši miesto teritorija patenka į mokamą zoną, o šio sklypo ribos nėra atskirtos ar kitaip pažymėtos. Pateiktame atsakyme nurodė, kad yra tik paslaugų organizatorius, todėl vadovaujasi Atsakovės priimtais Nuostatais ir pasiūlė Pareiškėjui kreiptis tiesiogiai į surenkamos rinkliavos gavėją – t. y. Atsakovę.

Pareiškėjas 2024 m. sausio 16 d. pateikė Pretenziją (toliau – Pretenzija) Atsakovei negavo jokie atsakymo. Pretenzijoje buvo prašoma informuoti Rinkliavos administratorių apie tai, kad sklypas nuo 2014 m. gegužės 28 d. yra išnuomotas ir nepatenka į ribas, kuriose gali būti vykdoma automobilių parkavimo kontrolė. Pareiškėjas nurodo, kad 2023 m. gruodžio 20 d., kuomet buvo pateikta pirmoji Pretenzija, Pareiškėjas dar 2 kartus gavo pranešimus iš Rinkliavos administratoriaus apie fiksuotus tariamus pažeidimus, o už vieną laiku nesumokėtą baudą suma buvo padidinta nuo 12 iki 40 eurų.

Pareiškėjas nurodo, kad nesutinka su ta Nuostatų dalimi, kuria vadovaujantis Atsakovės paskirtas Rinkliavos administratorius renka mokesčius už automobilių parkavimą išnuomotame

valstybinės žemės sklype. Pažymi, kad jam Nuostatai nėra žinomi. Skunde taip pat nurodyta, kad Atsakovė yra nustačiusi ir patvirtinusi sklypo ribas, o Pareiškėjas kartu su kitais pastato bendraturčiais nuo 2014 m. gegužės 28 d. su Nacionaline žemės tarnyba yra sudaręs šio sklypo nuomos sutartį Nr. 2482 ir moka Atsakovei kasmetinį žemės mokestį.

Atsakovė atsiliepimu nesutinka su Pareiškėjos skundu ir prašo bylą nutraukti kaip nepriskirtiną administracinių ginčų komisijos kompetencijai. Netenkinus pirmojo prašymo, atmesti Pareiškėjo skundą kaip nepagrįstą.

Atsiliepime nurodyta, kad Atsakovė mano, jog skundas yra nemotyvuotas, pareikštas nesilaikant Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo (toliau – ir IAGNTĮ) 7 straipsnio 2 dalyje skundui nustatytų reikalavimų, kadangi Pareiškėjas abstrakčiai prašo Komisijos pašalinti padarytą pažeidimą, priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą t. y. nutraukti rinkliavos rinkimą už automobilių parkavimą (*duomenys neskelbtini*), Šiauliuose, išnuomotame žemės sklype. Be to, skunde nurodo, kad nesutinka su ta Vietinės rinkliavos už naudojimąsi Šiaulių miesto savivaldybės tarybos nustatytais vietomis automobiliams statyti nuostatų, patvirtintų Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2013 m. spalio 31 d. sprendimu Nr. T-244 „Dėl Vietinės rinkliavos už naudojimąsi Šiaulių miesto savivaldybės tarybos nustatytais vietomis automobiliams statyti nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Nuostatai), dalimi, kuria vadovaujantis Atsakovės paskirtas mokesčių rinkliavos administratorius renka mokesčius už automobilių parkavimą išnuomotame valstybinės žemės sklype. Atsakovės nuomone, Pareiškėjas skunde aiškiai nesuformulavo prašymų Komisijai, nenurodė, kokius jo atžvilgiu priimtus konkrečius sprendimus, kuriais pažeidžiamos jo teisės, jis prašo Komisijos panaikinti. Atsakovė pažymi, kad nuo to priklauso tiek tinkamo atsakovo parinkimas, tiek terminų skundui paduoti įvertinimas, tiek Komisijos įgaliojimų nagrinėti Pareiškėjo skundo reikalavimus įvertinimas, galiausiai ir Atsakovės atsiliepimo pagal pareikštus reikalavimus argumentų pateikimas. Atsakovė mano, kad Komisija IAGNTĮ 10 straipsnio 3 dalies 1 punkto pagrindu turėjo atsisakyti priimti skundą ir Pareiškėjui nustatyti terminą skundo trūkumams pašalinti ir suformuluoti jį taip, kaip reikalauja Įstatymo 7 straipsnio 2 dalies nuostatos.

Atsakovei iš skundo turinio suprantamos tik pretenzijos toje dalyje, kurioje Pareiškėjas kaltina Atsakovę nepateikus Pareiškėjui atsakymo į jo pateiktą 2024 m. sausio 16 d. pretenziją „Dėl automobilių stovėjimo (*duomenys neskelbtini*), Šiauliuose“ (minėta, – Pretenzija). Atsakovė nurodo, kad į Pretenziją atsakė 2024 m. vasario 5 d. raštu Nr. SG-109 „Dėl gautos pretenzijos“ (toliau – Raštas), tačiau šis raštas per klaidą buvo išsiųstas nurodžius netinkamą Pareiškėjo elektroninio pašto adresą – vietoje (*duomenys neskelbtini*) išsiųsta el. paštu (*duomenys neskelbtini*). Kartu su Atsiliepimu Atsakovė pridėjo ir minėtą Raštą. Rašte nurodyta, kad Pareiškėjui iš bendro 0,1752 ha žemės sklypo (*duomenys neskelbtini*) ploto bendrai su kitu asmeniu nuomos teise priklauso 0,0097 ha sklypo dalis. Nesant atskirtoms sklypo dalims Rinkliavos administratorius negali nustatyti, kurioje dalyje statoma viena ar kita transporto priemonė. Pareiškėjui pasiūlyta pasinaudoti galimybe išsiimti gyventojų leidimą, suteikiantį teisę statyti automobilį (*duomenys neskelbtini*) kieme ir privažiavimo gatvėje bei suteikta teisė įsigyti papildomą leidimą su 50 proc. nuolaida statyti automobilį atitinkamoje mokamoje zonoje.

Atsakovė pažymi, kad ginčo teisinius santykius reglamentuoja Nuostatai, kurie, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 19 straipsnio 1 dalies nuostata, yra paskelbti viešai Teisės aktų registre (TAR, 2013-10-31, Nr. 03057), todėl Nuostatų įregistravimas ir paskelbimas Teisės aktų registre laikomas oficialiu Nuostatų paskelbimu ir visiems viešai prieinamu norminiu teisės aktu (19 straipsnio 3 dalis). Pareiškėjo nurodyta aplinkybė, kad Nuostatai nėra jam žinomi, yra visiškai nepagrįsta. Iš skundo turinio Atsakovei nėra aišku, ar Pareiškėjas kelia ginčą dėl pačių Nuostatų sąlygų.

2024 m. sausio 16 d. pretenzija Pareiškėjas kreipėsi į Atsakovę nurodydamas faktines aplinkybes ir prašydamas informuoti Rinkliavos administratorių, kad automobilių stovėjimo aikštelė (*duomenys neskelbtini*) nepatenka į ribas, kuriose yra vykdoma parkavimo kontrolė. Skunde

Pareiškėjas nurodo, kad nesutinka su ta Nuostatų dalimi, kuria vadovaujantis Rinkliavos administratorius renka mokesčius už automobilių parkavimą išnuomotame valstybinės žemės sklype.

Atsakovė atkreipia dėmesį, kad Lietuvos administracinių ginčų komisija ir jos teritoriniai padaliniai nesprendžia Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) 18 straipsnyje, 20 straipsnio 2, 3, 4 dalyse ir 21 straipsnio 1 ir 3 dalyse nurodytų administracinių ginčų (bylų). Pažymi, kad Regionų administracinis teismas, kaip pirmosios instancijos teismas, nagrinėja bylas dėl norminių administracinių aktų, kuriuos priėmė teritoriniai ar savivaldybių administravimo subjektai, teisėtumo (ABTĮ 20 straipsnio 2 dalis). Be to, ABTĮ 112 straipsnis nustato asmenų ratą, įgaliojantį kreiptis į administracinį teismą su prašymu ištirti norminio administracinio akto ar jo dalies teisėtumą.

Nuo 2023 m. gegužės 1 d. vietinės rinkliavos už naudojimąsi Šiaulių miesto savivaldybės tarybos nustatytais vietomis automobiliams statyti surinkimo, mokėjimų ir leidimų administravimo bei kontrolės paslaugas teikia pagal su Šiaulių miesto savivaldybės administracija sudarytą sutartį UAB „Šiaulių gatvių apšvietimas“ (minėta – Rinkliavos administratorius), kuri užtikrina nuolatinę rinkliavos surinkimo ir jos mokėjimo kontrolę atitinkamose zonose, užtikrina užfiksuotų pažeidimų perdavimą Savivaldybės administracijos atitinkamam padaliniiui dėl automobilio valdytojo (vairuotojo) patraukimo administracinę atsakomybę (Nuostatų 7 punktas).

Rinkliavos administratorius pranešimais fiksavo pažeidimus už transporto priemonės (v. Nr. KRN 197) stovėjimą mokamoje zonoje nesumokėjus nustatytos vietinės rinkliavos. Atsakovės supratimu, Pareiškėjas sumokėjo rinkliavas, kurias vėliau prašė bendrovės gražinti, o pastaroji atsisakė anuliuoti pažeidimus ir gražinti sumokėtą rinkliavą.

Apibendrinama tai, kas išdėstyta, Atsakovė laiko, kad Komisijoje priimtas nagrinėti skundas negali būti nagrinėjamas, nes bylas dėl rinkliavų sumokėjimo, gražinimo ar išieškojimo sprendžia administraciniai teismai (ABTĮ 17 straipsnio 1 dalies 4 punktas), o nesumokėjus vietinės rinkliavos ir pradėjus administracinę teiseną pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso nuostatas atitinkamos institucijos priimti nutarimai dėl administracinių baudų paskyrimo yra skundžiami bendrosios kompetencijos teismui.

Byla nutrauktina.

Ginčas byloje kilo dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos neveikimo neatsakant į Vido Pranevičiaus 2024 m. sausio 16 d. pateiktą pretenziją „Dėl automobilių stovėjimo (*duomenys neskelbtini*) Šiauliuose“.

2024 m. kovo 25 d. Komisijoje gautas raštas „Prašymas dėl 2024-03-01 d. skundo atsiėmimo“ (reg. Nr. 20R3-80, b.1. 30, toliau – Prašymas), kuriame nurodyta, kad Pareiškėjas atsiima 2024 m. kovo 1 d. pateiktą skundą, nes Atsakovė kartu su atsiliepimu administracinio ginčo byloje Nr. AG3-26/27-2024 pateikė atsakymą į Pareiškėjo 2024 m. sausio 16 d. teiktą Pretenziją. Rašte nurodyta, kad Atsakovė 2024 m. kovo 20 d. pateikė Pareiškėjui papildomą atsakymą.

Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 2 punktas teigia, kad viena iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų yra vietinių rinkliavų nustatymas.

Rinkliavų įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje, be kita ko, nustatyta, jog savivaldybės taryba turi teisę savivaldybės teritorijoje nustatyti vietines rinkliavas tik už: naudojimąsi savivaldybės tarybos nustatytais vietomis automobiliams statyti (išskyrus vietas automobiliams statyti prie valstybinės reikšmės kelių, 5–15 m pažymėtoje atkarpoje prie valstybės įstaigų, institucijų ir tarnybų, taip pat vietas, kurias nustato Vyriausybė, atsižvelgdama į saugumą, tarptautinį protokolą ar kitus viešuosius interesus užtikrinančius reikalavimus; taip pat išskyrus automobilių, pažymėtų neįgalių asmenų automobilių statymo kortele, ir mokyklinių autobusų statymą savivaldybės tarybos nustatytoje nerezervuotose mokamose vietose automobiliams statyti ir Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos tarnybos transporto priemonių, naudojamų saugomų asmenų ir (ar) saugomų objektų apsaugai, statymą) (ginčui aktuali redakcija, galiojanti 2023 m. liepos 1 d.) (Rinkliavų įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 6 punktas).

Pagal Nuostatų 7 punktą kelio ženklų priežiūrą, eksploatavimą, rinkliavos surinkimą, jos mokėjimo kontrolę nustatytoje mokamose automobilių statymo zonose bei rezervuotų vietų

automobiliams statyti administravimą vykdo įmonė (toliau – Įmonė) pagal su Šiaulių miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) administracija sudarytą sutartį.

Įvertinus minėtą teisinį reglamentavimą darytina išvada, jog savivaldybės taryba turi išskirtinę kompetenciją savivaldybės teritorijoje nustatyti vietinę rinkliavą už naudojimąsi nustatytais vietomis automobiliams statyti. Savivaldybės taryba sprendimu nustato vietinės rinkliavos dydį, jos mokėjimo ir gražinimo tvarką, lengvatas ir kt. Atitinkama rinkliavos surinkimo bei mokėjimo kontrolę vykdanči įmonė nustatyta tvarka atlieka jai savivaldybės pavestas tokios rinkliavos administravimo funkcijas.

Atsižvelgiant į išdėstytą teisinį reglamentavimą bei įvertinus bylos medžiagą, konstatuotina, jog Pareiškėjas Šiaulių miesto savivaldybės administraciją nurodo Atsakove ir Skunde kelia klausimus dėl Pareiškėjo teigimu, nepagrįsto rinkliavos rinkimo už automobilių parkavimą išnuomotame valstybinės žemės sklype, (*duomenys neskelbtini*), Šiaulių m., ir prašo tokios rinkliavos rinkimą nutraukti. Komisija sprendžia, jog Pareiškėjo suformuluoti reikalavimai iš esmės yra susiję ne su Rinkliavos administratoriaus, o su Šiaulių miesto savivaldybės kompetencija. Iš į bylą pateiktos rašytinės medžiagos matyti, jog Pareiškėjas 2024 m. sausio 16 d. pateikė Pretenziją Šiaulių miesto savivaldybės administracijai, tačiau iki 2024 m. kovo 1 d. negavo jokio atsakymo. Taigi, atsižvelgiant Pareiškėjo pateikto Skundo argumentus bei suformuluotus reikalavimus, Komisija sprendžia, jog šiuo atveju nagrinėjamo ginčo ribos bei Skundo dalykas yra Atsakovės neveikimas ir atsakymo į Pareiškėjo Pretenziją nepateikimas. Iš pateikto Atsiliepimo bei priedų matyti, jog Atsakovė atsakymą į Pareiškėjo 2024 m. sausio 16 d. Pretenziją siuntė 2024 m. vasario 5 d. raštu Nr. SG-109 „Dėl gautos pretenzijos“ (minėta, Raštas), tačiau šis Raštas per klaidą buvo išsiųstas Pareiškėjo nurodytu elektroninio pašto adresu – vietoje (*duomenys neskelbtini*), išsiųsta el. paštu (*duomenys neskelbtini*). Atsakovė kartu su Atsiliepimu į bylą pateikė 2024 m. vasario 5 d. raštą-atsakymą Nr. SG-109 „Dėl gautos pretenzijos“ (minėta, Raštas). Tokiu būdu Atsakovės pozicija (sprendimu išreikšta valia) dėl ginčo rinkliavos mokėjimo bei Pareiškėjo pateiktos Pretenzijos paaiškėjo tik pateikus Raštą, tačiau šiuo atveju jis nėra ginčo nagrinėjimo dalykas, todėl išsamiau minėto Rašto teisėtumo Komisija nevertina.

Vadovaujantis išdėstytu, Komisija daro išvadą, kad teisiniai santykiai tarp šio ginčo šalių pasibaigė, Pareiškėjo skundo reikalavimas (dėl neveikimo) yra įvykdytas, o skundo dalykas (Atsakovės neveikimas) išnyko. Atsakovei pateikus Raštą į 2024 m. Pareiškėjo pateiktą Pretenziją, iš esmės susiklostė nauji teisiniai santykiai, kurie nebuvo nagrinėjamos bylos dalykas.

Pareiškėjas, pateikdamas Prašymą atsisakyti skundo, pasinaudojo įstatymo suteikta galimybe atsisakyti skundo ir tai išreiškė raštu. Pareiškėjo pateiktas prašymas nutraukti skundo nagrinėjimą teisiškai kvalifikuotinas skundo atsisakymu. Atsisakymas nuo skundo yra besąlyginis ir galutinis.

IANGTĮ 20 straipsnio 2 dalies 3 punkte nustatyta, kad administracinių ginčų komisija priima sprendimą nutraukti bylą, jeigu pareiškėjas atsisakė savo skundo (prašymo). Minėto įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad administracinių ginčų komisija gali nepriimti pareiškėjo skundo (prašymo) atsisakymo, jeigu tai prieštarauja įstatymams ar viešajam interesui arba pažeidžia kieno nors teises ar įstatymų saugomus interesus.

Vadovaujantis išdėstytais argumentais, Komisija neturi pagrindo išvadai, kad Pareiškėjo Skundo atsisakymo priėmimas prieštarautų įstatymui, viešajam interesui ar pažeistų Pareiškėjo ar kito asmens teises ar įstatymų saugomus interesus, todėl Pareiškėjo Prašymas dėl pateikto Skundo atsisakymo priimtinas, byla nutrauktina.

Komisija pažymi, kad, vadovaujantis IANGTĮ 20 straipsnio 4 dalimi, bylą nutraukus vėl kreiptis į administracinių ginčų komisiją dėl ginčo tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu neleidžiama.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 3 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjo X. Y. skundo atsisakymą priimti ir bylą nutraukti.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos bylos šalys gali skųsti Regionų apygardos administracinio teismo Šiaulių rūmams.

Posėdžio pirmininkas

Giedrius Jakubėnas

Komisijos narės

Vaida Jokubauskaitė

Raminta Ramanauskienė

Svetlana Sinkevičienė